

Na onkruid zijn ambtenaren grootste bedreiging voor De Bierkreek

Biologisch kweken gaat niet over rozen

Hans van Hage

100% organisch - 100% Bierkreek; de slogan op het welkomstbord is na tien jaar nog steeds uniek. Al sinds de start in 2000 is Rozenkwekerij De Bierkreek in IJzendijke, Neerlands enige gecertificeerde biologische rozenkwekerij.

Auteur: Ruud Jacobs

Terwijl op een steenworp afstand het drukke verkeer op de provinciale N61 voortraast, heerst er uiterlijke rust op De Bierkreek. Toch heeft de leiding van De Bierkreek in het afgelopen decennium bepaald niet stil gezeten. Integendeel, zo zijn er tal van nieuwe biologische rozensoorten geteeld, teelttechnische verbeteringen doorgevoerd, potentiële afzetmarkten aangeboord en ook nieuwe klanten geworven. Bottelrozen, geurozen, klimrozen, miniatuurrozen en struikrozen - op pot of kale wortel - ze zijn er allemaal. Van de ene soort wat meer dan de ander. Naast het containerveld van 0,5 hectare, omvat de kwekerij 5 hectare rozenpercelen en is nog eens 2 hectare in omschakeling. Op deze laatste percelen moeten in de zomer van 2012 ook de eerste biologisch geteelde rozen komen te staan. En nog steeds wordt er hard aan de toekomst van de biologische rozenkwekerij gewerkt. Inmiddels liggen de plannen en tekeningen al weer gereed voor een verdere areaaluitbreiding en modernisering van de IJzendijkse rozenkwekerij. In 2014 moet alles klaar zijn, compleet met onder meer een nieuwe

winkel, werkruimte en multifunctionele ontvangstruimte. En natuurlijk, alles op ecologische wijze gebouwd.

Start

Hans van Hage (47), oorspronkelijk afkomstig uit het Noord-Limburgse Broekhuizenvorst, was er bij toen in 1999 in de kroeg het fundament voor De Bierkreek werd gelegd. "We waren met z'n vieren, akkerbouwer Eric de Milliano, zijn vrouw Geertje van der Krogt, mijn vrouw Marianne Lundahl en ik. Onder het genot van enkele heerlijke Belgische biertjes kwam het gesprek op onze verdere toekomst. Sommigen vertelden toen dat ze wel eens wat anders wilden gaan doen, dan de komende jaren alleen nog maar achter een computer te blijven zitten. En zo is uiteindelijk het idee op tafel gekomen om iets met rozen te gaan doen. Maar omdat in Nederland al zo'n 30 miljoen rozen geoculeerd werden, hebben we ons ook meteen de vraag gesteld: wat kunnen we hieraan toevoegen en hoe kunnen we ons in de markt onderscheiden? Drie van de vier

zeiden: 'biologisch en telen voor de particuliere markt'. " De waarschuwing van voorlichters voor het dreigende onkruidprobleem, was uiteindelijk de reden dat de rozenpioniers in eerste instantie toch nog op de gangbare wijze, compleet met kunstmest en chemisch spuiten, met de rozen teelt aan de slag zijn gegaan. "Na één jaar zijn we alsnog op de biologische teelt overgestapt. Daarmee hebben we in feite een jaar verloren", laat Van Hage weten.

Biologische teelt

Over het waarom van de biologische teelt is Van Hage duidelijk. "Waarom niet? Waarom zou je het milieu gaan belasten als dat niet nodig is? We zijn alle vier gelijke vennoten en hebben allemaal evenveel in te brengen. In het begin wilden twee van ons uit overtuiging al biologisch gaan telen. Inmiddels zijn we alle vier overtuigd. Met name voor Eric die ook alle biologisch goedgekeurde bespuitingen doet, is het echt een hele uitdaging." Het grootste probleem van het biologisch rozen telen is inderdaad onkruid, aldus Van Hage.

Eric de Milliano (48), naast biologische rozenkweker ook akkerbouwer van beroep, valt zijn collega bij: "Het onkruid wordt allemaal handmatig verwijderd, normaal gesproken het liefst zo vroeg mogelijk in het seizoen. Een nadeel is echter dat de teelt van rozen tweejarig is. Muur en straatgras bijvoorbeeld blijven continu bloeien een kiemen. Sinds dit jaar kunnen we ook schoffelen

met GPS, maar dat kan alleen in de percelen die ook met GPS zijn geplant. De andere rozenpercelen moeten we ouderwets blijven schoffelen en handmatig wieden."

Bestrijding

Onkruid vormt volgens Van Hage weliswaar enerzijds de grootste bedreiging, maar is tevens ook de grootste bondgenoot van biologische telers. "Gevarieerde akker- en faunaranden zorgen voor een goede habitat voor tal van nuttige insecten." Aan de bestrijding van schadelijke plagen, zoals bladluizen, wordt op De Bierkreek dan ook nauwelijks tot geen aandacht besteed. Zelfs niet toen vorig jaar de rozen door een gigantische bladluizenplaag werden geteisterd. Van Hage: "Terwijl ik meteen al riep dat we misschien wel Spruzit zouden moeten gaan gebruiken, zei Eric dat we beter nog even konden wachten. Het was immers toch al te laat. Door toedoen van de natuurlijke vijanden was de luizenplaag binnen een week weer verdwenen. Het kan dus blijkbaar ook anders en waarom zou je het dan ook niet doen." Zakenpartner De Milliano benadrukt dat voor de overwintering van nuttige insecten, zoals galmuggen en sluipwespen, de aanwezigheid van ruige plekken in de naaste omgeving van de rozen een eerste vereiste is. Om de rozenstruiken zo sterk mogelijk te maken, spuit De Milliano wel met enkele toegelaten biologische middelen. "Vanaf begin mei, en afhankelijk van het weer en de groei, spuit ik de rozen met Vital en soms met ook met Algeco. Deze middelen zijn toegestaan in de biologische teelt en worden in het seizoen naar behoefte onder meer aangevuld met natuurlijke olie en bitterzout. Dat spuiten gebeurt zo'n

15 keer per groeiseizoen. Het is puur preventief en is alleen om de plant sterker te maken en te zorgen dat die niet ziek wordt. En sinds kort doen we ook een proef met compostthee."

Sortiment

De start van De Bierkreek was tien jaar geleden, met zo'n 0,4 hectare en 10.000 onderstammen van 25 licentievrije rassen, bepaald niet groot-schalig. En nog steeds is de omvang van het bedrijf niet gigantisch te noemen. Anno 2010 bestaat het assortiment uit 125.000 onderstammen en zo'n 1.800 soorten, variërend van hele gangbare soorten als Sneeuwvitje, Dame de Coeur en Queen Elisabeth, tot de meest zeldzame rassen, zoals bijvoorbeeld Acicularis. "We hebben het grootste assortiment rozen van de Benelux afkomstig van één kwekerij, zowel biologisch als gangbaar, met misschien wel de kleinste kwekerij. Voor de zeer zeldzame rassen krijgen we steeds vaker aanvragen van buitenlandse tuincentra, tot in Canada toe", licht Van Hage toe. De top-drie van grootste rassen op De Bierkreek bestaat uit Dagmar Hastrup (1.000 stuks), Just Joey (400 stuks) en Compassion (300 stuks). De rest van de 1.800 soorten volgt op afstand, met soms slechts een paar planten van één bepaalde soort. Het gegeven van die kleine aantallen rozen, is volgens Van Hage voor de particuliere markt eigenlijk alleen maar goed geweest. "Lange tijd is ons motto dan ook geweest: 'kweken en leveren aan particulieren'. Dat hebben we deels losgelaten, nu we inmiddels ook meer vraag van bedrijven hebben." De kwaliteit van de Bierkreek-rozen staat als goed te boek en reeds meerdere malen zijn er rozen van de Uzendijkse

Hans van Hage (l) Eric de Milliano

kwekerij bij keuringen in de prijzen gevallen. Volgens Van Hage zijn de Zeeuws-Vlaamse rozen, mede als gevolg van de zwaardere grond en andere weersomstandigheden, later in het seizoen. "Ze bloeien hier later dan bijvoorbeeld de rozen in Lottum. Dat scheelt zo twee weken. De planten groeien langer en langzamer door en zijn daardoor zwaarder en robuuster. De kwaliteit van onze rozen zit voornamelijk in de wortels en de takken. Dat is het gevolg van het biologisch telen. Met kunstmest jaag je nu eenmaal alles snel de hoogte in."

Bemesting en beregening

Zonder mest geen rozengeur, deze boerenwijsheid geldt ook voor de in Zeeuws-Vlaanderen op biologische wijze geteelde rozen. Maar kunstmest is en blijft taboe. De Milliano: "Een keer per jaar, en dat is meestal begin maart, komt er biologische kippenmest op de velden. Ideaal voor het stikstofgehalte. Door de overvloed aan biologische kippenboeren in deze regio is het geen enkel probleem om hier aan voldoende mest te komen."

Voor de beregening van het containerveld wordt op De Bierkreek van een waterbassin, inhoud 1.200 kuub, gebruik gemaakt. "Het is een volledig gesloten systeem. In de winter wordt het gevuld met het regenwater dat van het 0,5 hectare grote pottenveld afkomstig is. Regenwater is echt het beste. Het grondwater is hier bijzonder kalkrijk en dat is funest voor het materieel", licht De Milliano toe. Voor de beregening van de overige percelen is dit jaar een zogenoemde deep drain aangelegd. "Er zit hier onder de grond een zoetwaterbel. Op 6 meter diepte ligt nu over een afstand van 100 meter een buis met een diameter van 10 centimeter. Met een pomp kunnen we hierdoor per uur zo'n 20 kuub grondwater uit de bodem naar boven halen. Voor Zeeuws-Vlaamse begrippen is dat echt uniek. Het is echter geen garantie dat dit altijd zo blijft. Dit is een ZLTO-project en kostte ons 900 euro. Daar kun je geen buil aan vallen", licht De Milliano toe.

Verkoop

Volgens Van Hage liggen de prijzen van de Bierkreek-rozen gemiddeld wel iets hoger dan de prijzen van de standaard licentieroos. "De Amber Queen bijvoorbeeld kost bij ons bij een afname van 10 stuks 2,60 euro per plant, terwijl de Acicularis op 3,80 euro ligt. De prijs van onze rozen wordt niet zo zeer bepaald door de zeldzaamheid, maar wel of de roos makkelijk dan wel moeilijk is te kweken. En door het feit of er bijvoorbeeld veel of géén licentie over betaald moet worden."

Van de 125.000 rozen die De Bierkreek dit jaar verkoopt, gaat zo'n 60% naar particulieren in binnen- en buitenland. De overige 40% gaat naar bedrijven, waarvan 10% in eigen land en de rest naar het buitenland. Een kwart van alle exportrozen is bestemd voor bedrijven in Italië. Van Hage: "Een paar jaar geleden was Oostenrijk nog ons grootste afnemer, dit jaar is dat Italië. Daar is men weliswaar gecharmeerd van ons sortiment, maar in Italië hebben we nieuwe klanten wel van de kwaliteit moeten zien te overtuigen. De Italianen hadden geen positief beeld van de Nederlandse rozen. Zo zou de kwaliteit belaberd zijn en zouden geleverde rozen niet altijd soortecht zijn. Daar schiet je allemaal niks mee op en uiteindelijk maak je er alleen maar de markt kapot mee."

De vraag naar biologische geteelde rozen neemt, aldus Van Hage, toe. "Absoluut, ook in de tuincentra begint nu meer en meer beweging te komen. We bespeuren bij de bedrijven echt een omslag. Dit jaar hebben we bijvoorbeeld drie klanten in Duitsland en Oostenrijk die perse alleen maar biologisch geteelde rozen willen. De Italianen daarentegen maakt het allemaal niet zo veel uit. In Nederland hebben we Intratuin als nieuwe klant. Bij een vestiging in Amsterdam hebben we vorig jaar op proef zo'n 1.000 biologische rozen op pot geleverd. De reacties zijn zeer enthousiast. Anderzijds groeit de verkoop via internet aan particulieren heel langzaam. Die stijgt per jaar slechts met zo'n 1%. Dat is nau-

welijks te merken." Om de groeiende markt voor biologisch geteelde buitenrozen nog beter te kunnen gaan bedienen, kijkt De Bierkreek-directie met belangstelling uit naar nieuwe biologische collega's. "Op dit moment zijn wij samen met een rozenbedrijf in het Lottum van Duitsland, Steinfurt, de enige twee biologische rozenbedrijven ter wereld. Dat is lastig en het aantal moet echt omhoog. Alleen kunnen wij die groeiende markt helemaal niet bedienen", aldus Van Hage. De verkoop door De Bierkreek aan particulieren is volgens Van Hage voor een groot deel geconcentreerd in het gebied ten zuiden van de IJn Rotterdam en Eindhoven. "Verder zien we wel dat we rondom de plaatsen waar we met onze rozen op beurzen staan ook steeds meer klanten hebben. Zo staan we bijvoorbeeld al jaren op een kleine beurs in Groningen en we zien dan ook dat daar het aantal klanten groter is. Ondanks het feit dat we hier zo dicht aan de grens zitten, hebben we in België niet zoveel klanten. Het aantal Belgische postcodes gaat niet omhoog. Daar staat tegenover dat we in Duitsland juist wel behoorlijk wat particuliere klanten in ons bestand hebben."

Bedreigingen

De biologische rozenteelt heeft volgens Van Hage voorlopig niet alleen met onkruid af te rekenen. Voor de sector ziet hij nog een tweetal grote bedreigingen die tot nog toe behoorlijk roet in het eten gooien, te weten: de groenbeslissers bij de overheid en de licentiehouders van rozen. "Na het onkruid zijn de ambtenaren onze grootste bedreiging. Er worden door gemeenten weliswaar convenanten voor de afname van biologisch plantmateriaal getekend, maar vaak zie je dat die biologisch geteelde rozen toch niet worden afgenomen. Dit komt omdat men uiteindelijk toch voor gangbaar geteelde rozen of andere planten kiest. Een andere bedreiging komt vanuit de licentiehouders. Sommigen geven ons niet de kans om bepaalde rozen biologisch te gaan telen. De succesroos Eden Rose van Meilland mogen wij bijvoorbeeld niet biologisch telen. Waarom dat is, ik weet het niet? Ik zie het als een vorm van arrogantie. Bij Intratuin in Amsterdam is ongeveer de helft van de tuinrozen biologisch. Maar rozen van Meilland of Delbard zie je daar niet bij. Ik vind dat dom en kortzichtig."

"Na het onkruid zijn de ambtenaren onze grootste bedreiging"

Rozenkwekerij De Bierkreek organiseert op verzoek demonstraties en rondleidingen:
Zevenhofstedenstraat 9
4515 RK IJzendijke
mob: 06-12905085
fax: 0117-306030
www.bierkreek.nl

